

SPRAWOZDANIE

roczne z realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej i wspierania rodziny w 2020 r. zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej definiuje pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał osoby i rodziny zmierzające do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta realizowana była poprzez zadania własne i zlecone gminie.

W 2020 roku środki przekazane przez Wojewodę na realizację zadań zleconych i własnych, środki własne Gminy oraz środki z funduszy europejskich łącznie wyniosły **9 730 220,53 zł**.

Na zadania zlecone wydatkowana została kwota **8 275 401,85 zł**, w tym dotacja w wysokości **8 261 282,22 zł** i środki własne w wysokości **14 119,63 zł** z tego na następujące formy pomocy:

Zadania zlecone		
Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota
świadczenia wychowawcze	515 (816 dzieci)	5 023 607,00 zł
zasiłki rodzinne	256	879 674,00 zł
jednorazowe zapomoga z tytułu urodzenia dziecka „becikowe”	27	27 000,00 zł
świadczenie rodzicielskie	21	210 779,00 zł
świadczenie pielęgnacyjne	49	1 077 812,00 zł
specjalny zasiłek opiekuńczy	6	40 721,00 zł
zasiłek pielęgnacyjny	103	26 912,00 zł
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	29	132 426,00 zł
zasiłek dla opiekuna	2	14 880,00 zł
składka zdrowotna przy świadczeniach opiekuńczych	28	40 998,00 zł
składka społeczna przy świadczeniach opiekuńczych	40	150 044,00 zł
Karta Dużej Rodziny	21 (kart 80)	232,59 zł
usługi opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	50 856,00 zł
świadczenie dobry start	414 (615 dzieci)	184 500,00 zł
wynagrodzenie za sprawowanie opieki przyznane przez sąd	0	0,00 zł
jednorazowe świadczenie "Za życiem"	0	0,00 zł
RAZEM		7 860 441,59 zł

Na zadania własne wydatkowana została kwota **1 370 278,48 zł**, w tym dotacja w wysokości **517 731,01 zł** i środki własne Gminy w wysokości **852 547,47 zł** z tego na następujące formy pomocy:

Zadania własne		
Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota
zasiłki stałe	24	130 480,55 zł
zasiłki okresowe	43	105 600,00 zł
zasiłki celowe	36	22 031,00 zł
zasiłki celowe w związku ze zdarzeniem losowym	1	10 000,00 zł
zasiłki celowe zakup żywności lub posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu"	66	38 320,00 zł
zakup posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu" - szkoła, miejsce zamieszkania w związku z COVID-19	64 (w tym dzieci 133)	68 976,00 zł
zakup posiłku Program "Posiłek w szkole i w domu" - dom, instytucja	1	496,00 zł
schronienie	1	6 991,00 zł
opłata za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	10	262 364,00 zł
usługi opiekuńcze	6	55 271,00 zł
składka zdrowotna przy zasiłkach stałych	20	10 998,00 zł
asystent rodziny	6 (11 dzieci)	29 859,00 zł
pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka itp.	6	5 109,21 zł
dodatki mieszkaniowe	1	406,80 zł
stypendia szkolne	65 (112 dzieci)	85 633,44 zł
zasiłki szkolne	3 (6 dzieci)	3 720,00 zł
zwalczanie narkomanii	X	4 582,11 zł
przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie	X	52 217,89 zł
RAZEM		893 056,00 zł

Zadania dodatkowe			
Forma pomocy	Liczba rodzin	Ilość ton	Wartość
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	215 (611 osób)	37,030	171 767,03 zł
Bank Żywności		5,390	40 920,85 zł
RAZEM		42,420	212 687,88 zł

Projekty					
Tytuł	Liczba uczestników	Liczba os. otoczenie	Wartość całkowita	Wartość dofinan.	Wydatki 2020
Klub Samopomocy w gminie Zbójno	16	15	50 489,48 zł	47 965,00 zł	26 014,82 zł
Klub Młodzieżowy UL	16	15	52 631,58 zł	50 000,00 zł	26 728,22 zł
Animacja społeczności lokalnej na rzecz mieszkańców gminy Zbójno	16	30	51 595,00 zł	48 971,00 zł	19 823,64 zł
Aktywna integracja w gminie Zbójno	12	0	148 997,68 zł	141 547,79 zł	11 973,52 zł
RAZEM	60	60	303 713,74 zł	288 483,79 zł	84 540,20 zł

W 2020 r. świadczeniami z pomocy społecznej zostało objętych 124 rodziny (395 osób w tych rodzinach) wsparciem, w tym praca socjalną objęto 302 rodziny (774 osób w tych rodzinach), natomiast świadczeniami rodzinnymi oraz wychowawczymi zostało objętych 650 rodzin (ok. 1 950 osób w tych rodzinach).

Ogółem w roku 2020 GOPS wydał 1767 decyzji (informacje), w tym 37 decyzje odmowne.

Głównymi powodami przyznania pomocy społecznej są: bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz długotrwała choroba.

Od kilku lat zwiększa się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnością. Z ogólnodostępnych badań statystycznych i analizy Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym oraz chorych wymaga pomocy drugiej osoby w codziennym funkcjonowaniu. Badania demograficzne wskazują, że polskie społeczeństwo się starzeje, czyli co raz więcej osób w populacji także naszej Gminy jest w wieku poprodukcyjnym. Taki stan rzeczy wskazuje na uruchamianie mechanizmów, które pozwolą seniorom na jak najdłuższe pozostawanie aktywnymi uczestnikami naszej społeczności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował ze środków funduszy unijnych (EFS) realizację projektu klubu samopomocy dla seniorów, którego działanie rozpoczęto się w II połowie 2019 r. Z końcem 2020 r. projekt został zakończony. W 2021 r. działanie będzie realizowane w związku z ww. potrzebą oraz zapewnieniem trwałości projektu.

Ponadto dla coraz większej liczby osób doraźna pomoc w miejscu zamieszkania nie jest wystarczająca. Skutkuje to umieszczeniem w placówkach zapewniających całodobową opiekę (Domy Pomocy Społecznej), w których często czas oczekiwania na wolne miejsce przekracza kilka lub kilkanaście miesięcy.

Kolejną grupą wymagającą specjalistycznego wsparcia oraz szczególnego podejścia są osoby z zaburzeniami psychicznymi, często zamieszkujące samotnie lub będące osobami bezdomnymi. Często zdarza się, że pomoc w ramach usług opiekuńczych jest nie wystarczająca lub osoby odmawiają takiej

pomocy nie mając świadomości, że jest im ona niezbędna. Bardzo często osoby nie wyrażają zgody na umieszczenie w specjalistycznych placówkach zapewniających całodobową opiekę (Domy Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi), co skutkuje wnioskowaniem do Sądu Rejonowego o umieszczenie bez zgody osoby chorej. Taki stan rzeczy sprawia, że umieszczenie w DPS wydłuża się średnio o kilkanaście lub kilkadziesiąt miesięcy. W roku ubiegłym był kierowany jeden wniosek do sądu o umieszczenie w DPS bez zgody osoby chorej.

Niejednokrotnie opiekunowie faktyczni/prawni poprzez fakt spożywania alkoholu/nadużywania alkoholu, czy zwykły upór i brak zrozumienia specjalistycznych potrzeb swoich podopiecznych nie sprawują należytej opieki nad osobami zależnymi, co wymaga natychmiastowej reakcji ze strony Ośrodka w celu zabezpieczenia opieki nad osobami niepełnosprawnymi. Z uwagi na brak instytucji wyspecjalizowanych lub brak miejsc w potencjalnych instytucjach, interwencyjne zabezpieczenie pomocy ww. osobom staje się nie możliwe lub bardzo utrudnione. W 2020 roku na terenie Gminy zdarzyły się 2 takie przypadki, natomiast już w miesiącu styczniu 2021 r. zdarzyły się 2 podobne przypadki.

Niepokoi nas również wzrastająca przemoc w rodzinach, coraz częściej psychiczna oraz w stosunku do dzieci, osób starszy i niepełnosprawnych. Główną przyczyną tych sytuacji jest przede wszystkim nadużywanie alkoholu przez członka rodziny. Sprawy związane z występowaniem przemocy w rodzinie wymagają współpracy wielu służb i instytucji do tego powołanych (Zespół Interdyscyplinarny, Grupy Robocze). W 2020 r. w przypadku 11 rodzin została wszczęta procedura Niebieskiej Karty, natomiast prowadzono procedurę w stosunku do 19 rodzin (w tym 10 dzieci, 5 osób starszych i 1 osoby z niepełnosprawnością dotkniętych przemocą w rodzinie). 39 razy były zwoływane posiedzenia grup roboczych, na których 30 osób zostało objętych pomocą. 15 procedur „NK” zostało zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie. Kierownik GOPS złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 207 § 1 kodeksu karnego (o popełnienie przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą) do Prokuratury Rejonowej w sprawie 2 rodzin oraz do Sądu Rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację dziecka z art. 109 § 2 KRiO w związku z użyciem przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny przekazał 6 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań zobowiązujących osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia leczenia.

W ramach profilaktyki uzależnień Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizował działania związane z zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci, młodzieży i ich opiekunów w ramach **placówki wsparcia dziennego** (KLUB MŁODZIEŻOWY UL).

Kontynuowano **kampanię społeczną „Świadome rodzicielstwo”** w ramach której prowadzono działania informacyjne i edukacyjne (materiały edukacyjne, fanpage, strona internetowa).

Ponad to w ramach profilaktyki uzależnień prowadzony był **punkt konsultacyjny** (średnio 18 godzin miesięcznie), w którym przyjmował terapeuta uzależnień, psycholog, socjoterapeuta, radca prawny. Z pomocy ww. specjalistów skorzystało 35 osób, udzielono 217 konsultacji (średnio 1 osoba pojawiała się 6 razy).

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. zorganizowano **konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie zdrowia publicznego**. Dofinansowanie udzielono 2 organizacjom pozarządowym w łącznej wysokości 6994,05 zł. W ramach GPPiRPAoPN zostało zrealizowane 1 program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży (Unplugged).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do wspierania rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych rodziny można wspomóc pracą asystenta rodziny. Mając na uwadze powyższe Ośrodek w 2020 r. skorzystał z oferty Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i wystąpił o dofinansowanie dodatku asystenta rodziny w związku z pandemią koronawirusa. Na ten cel otrzymaliśmy dofinansowanie w kwocie 850,00 zł. Asystenturą zostało objętych 6 rodzin (11 dzieci). W ramach wyżej wymienionej ustawy Gmina zobowiązana jest również do ponoszenia kosztów związanych ze współfinansowaniem pobytu dzieci z naszego terenu w rodzinach zastępczych, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, w związku z powyższym opłacano w wysokości 10% kosztu pobytu 6 dzieci w rodzinach zastępczych. W roku 2020 kierownik GOPS wystąpił do Sądu rodzinnego o wgląd w sytuację 1 rodziny (2 dzieci) w celu weryfikacji m.in. wypełniania obowiązków opiekuńczych oraz wychowawczych.

Pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w formie wywiadów środowiskowych lub rutynowych odwiedzin rodziny, poprzez kontakt bezpośredni i telefoniczny z

pedagogiem szkolnym, dzielnicowym i kuratorami. Często przez rozeznanie wśród sąsiadów rodziny zagrożonej kryzysem (kontakt telefoniczny/bezpośredni).

Na terenie Gminy w 2020 r. nie ustanowiono rodzin wspierających i nie funkcjonowały takie rodziny, co sprawiło, iż GOPS nie finansował kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował z funduszy unijnych (EFS) realizację klubu młodzieżowego, którego działanie rozpoczęło się w II połowie 2019 r. Działania klubu mają charakter opiekuńczo-wychowawczy oraz socjoterapeutyczny. Przede wszystkim polegają na rozwoju u dzieci i młodzieży kluczowych kompetencji: uczeniu się, rozwoju kulturalnym, relacjach rówieśniczych itp. W listopadzie 2020 r. zakończono realizację projektu. W 2021 r. działanie będzie realizowane w związku z ww. potrzebą oraz zapewnieniem trwałości projektu.

W 2020 r. kontynuowano realizację projektu „Animacja społeczności lokalnej na rzecz mieszkańców Gminy Zbójno”, którego celem było podniesienie poziomu aktywności społecznej, integracja oraz zwiększenie potencjału społecznego 16 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 30 osób z ich najbliższego otoczenia poprzez realizację aktywnej integracji o charakterze środowiskowym w formie animacji społecznej. Uczestnicy projektu mieli zapewnioną ścieżkę własnego rozwoju, zwiększenia motywacji, zdiagnozowano potrzeby społeczności lokalnej, wśród licznych warsztatów nauczono grupę jak być animatorem, jak budować relacje oraz poprzez wszystkie te działania doprowadzono do integracji grupy i realizacji kilku inicjatyw przez uczestników na rzecz społeczności lokalnej.

W ubiegłym roku rozpoczęła się realizacja projektu „Aktywna integracja w Gminie Zbójno” w ramach funduszy unijnych (EFS), którego celem jest włączenie społeczne 12 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i działań środowiskowych. Uczestnicy projektu mają możliwość skorzystania z szerokorozumianego wsparcia w ramach indywidualnej ścieżki: trening umiejętności społecznych, wsparcie doradcy zawodowego i psychologa, kursy i szkolenia zawodowe (stypendium szkoleniowe), kursy prawa jazdy kat. B, staże zawodowe.

W ramach współpracy z Bankiem Żywności w ubiegłym roku GOPS rozdysponował ok. 42 tony art. żywnościowych za łączną kwotę ok. 212 687,00 zł pośród 215 rodzin, co daje 611 osób w tych rodzinach. Art. żywnościowe pochodziły z pozysku własnego Banku Żywności i z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020. W ramach działań towarzyszących w świetlicy w Sitnie zorganizowano warsztaty kulinarne i niemarnowania żywności dla 25 uczestników programu.

Przekazując Państwu informację z realizacji zadań pragnę podziękować za zrozumienie i współpracę w zakresie zabezpieczenia najważniejszych potrzeb życiowych naszych mieszkańców i proszę Państwa o dalszą współpracę.